

P. n. učiteljicam!

Kompletna kolekcija jesenskih in zimskih plaščev je že gotova! Kot mnogo drugih, boste tudi Vi zadovoljni. Brez poviška cen tudi na mesečna odplačila v konfekciji

PAULIN, LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 5

tudi poleg najboljšje volje predsedništva in ogromne skupščinske večine ne bi slučajno ustvarila možnost, da bi bila skupščina prekinjena, predlaga glavni odbor skupščini sledeči predlog:

»Ako se iz kakršnih koli povodov, v nasprotju z željo skupščinske večine, ne sprejme proračun za 1937./38. leto, sprejema skupščina kot proračun za 1937/38 projekt proračuna, predložen od glavnega odbora za to leto, a za materialno in ostalo poslovanje v 1936./37. letu daje upravi razrešnico. Ako bo skupščina potekala normalno, se bodo ta vprašanja rešila rednim putem.«

Ko je tudi odbor za predloge in resolucije sprejel ta predlog in ga predložil skupščini, je bil od skupščinske večine sprejet. Proti predlogu je govoril le zastopnik skupščinske manjšine. — Ugotoviti je treba, da je prav sprejetje tega predloga vplivalo zelo pomirjevalno na nadaljnji potek skupščine.

Po sprejetju gornjega predloga je izjavil tovariš Dušan Vitorović sledeče: Na svečanem delu večerajšnje skupščine so bili burno in navdušeno pozdravljeni od vseh prisotnih Nj. Vel. kralj Peter II., Nj. kraljevske Vis. knez namestnik Pavle, Nj. visoko preosveštenstvo škopski mitropolit Josif. Prav tako moramo ugotoviti, da je bil prav prisrčno pozdravljen tudi predsednik Proforskega društva g. Radoje Knežević in konstatirati, da je neresnica ono, kar je priobčil beograjski list »Vremes«, da je skupščina onemogočila, odonosno odvzela besedo g. Kneževiću.

Po tej ugotovitvi je skupščina priredila najprisernejše ovacije in izrazila iskreno navdušenje do osebnosti g. Kneževića in do Proforskega društva.

Poročilo finančnega odbora sta prečitala poročevalca večine in manjšine.

Dopoldansko delo je bilo prekinjeno ob 13. uri in nadaljevanje skupščine javljeno za 16. uro.

Popoldne.

Skupščina se je nadaljevala ob 16.30. Po otvoritvi je bil prečitan zapisnik dopoldanske seje. Prečitane so bile tudi še razne dospele pozdravne borzojavke.

Podpredsednik glavnega odbora tov. Stjepan Kranjčević je prečital skupščini soglasni sklep glavnega odbora, sprejet na seji 21. avgusta 1937, ki se glasi:

»Glavni odbor JUU je na svoji seji 21. avgusta 1937 sprejel sledeči sklep:

Ceneč neobičajno in poštrenovalno delo predsednik Proforskega društva g. Radoja Kneževića, delo v korist prosvete in učiteljskih vrst; upoštevajoč njegove napore, da se očuva morala prosvetnih delavcev; priznava joč njegovo posebno ljubezen, premišljeno in energično stališče za skupna prizadevanja za izboljšanje materialnega položaja vsega uradništva in ker najdemo v gospodu Radoju Kneževiću vedno najboljšega prijatelja učiteljskih vrst, — predlagamo skupščini, da sedaj pri njegovem predčasnem odhodu v pokoj, sprejme sledeči sklep:

XVII. glavna skupščina proglašča gospoda Radoja Kneževića, predsednika Proforskega društva, zaradi vseh zgornj naštetih zaslug za častnega člana Jugoslovenskega učiteljskega združenja in to po členu 12. pravil JUU.«

Ob burnih in dolgotrajnih ovacijah je skupščina z aklamacijami izvolila g. Radoja Kneževića za I. častnega člana Jugoslovenskega učiteljskega združenja.

Stepan Kranjčević:

Hrvatsko kmečko gibanje

(Dalje.)

Dr. Ante Radić pozna prav tako samo dva politiki: gosposko in ljudsko. Stara gosposka je velikaško-duhovska, nova pa buržoazna. Obe sta za narod enako škodljivi, obe enako vladata nad narodom v interesu peščice ljudi, katera njegovo velikansko večino, kmetstvo in delavstvo, delovno ljudstvo drži v pokornosti in ga izrablja.

»Kar se tiče sile, katere se gospodarji in državni poglavarji poslužujejo v državni upravi, se mora priznati, da je nova gosposka politika v tem še hujska od stare... In tako lahko trdim, da se v bistvu nova gosposka politika od stare ne razlikuje: ena kot druga daje na koncu koncev oblast samo gospodi in da se oblast vzdrži, se poslužuje ena kot druga sile, kakor si tudi ena kot druga prisvaja neomejeno pravico gospodarjenja z narodnim imetjem in oviranja in zadrževanja nji nepovoljnih dejanj in celo misli. Temelj imata obe iste: misel, da je gospoda zato, da vlada narodu.«

A ljudska politika takega mišljenja (da je gospoda med ljudstvom zato, da mu je gospodar, pa četudi samo varuh) ne prizna; ljudska politika zahteva, da se gospoda odreče že sami misli, da ima neko pravico vladati nad ljudstvom tudi zoper njegovo voljo. Ali še drugače: ljudska politika ne prizna »gospode« niti kakršnih koli »gosposkih« pravic.«

Četudi je kmečko gibanje po svojih mislih revolucionarno, ker so njegove ekonomske zahteve precej radikalne, je vendar v delovnih metodah in načinu izvedbe umerjeno. Ker izhaja iz kmetstva, ki je zaradi svoje razkropljenosti in miroljubnosti le malo revolucionaren element, ki s svojimi puntji v preteklosti ni nikdar uspel inje že izgubil

Nato se je pričela debata o poročilu odbora za poročilo in finančnega odbora.

V imenu skupin so se javili Dragotin Marković, Dragiša Mihajlovič, Petrija Simić, Vukosava Stajić, Dragoslav Janković in Alojzij Hreščak. Kot posamezniki so se javili: Sekula Pandurovič, Radule Ivanović, Drago Mučalić, Gligor Čikara, Ilija Pajović, Aleksa Klikovac, Spasoje Brajović in Dragoljub Dinić.

V imenu skupin so govorili za: Dragotin Marković, Dragiša Mihajlovič in Alojzij Hreščak, a proti Petrija Simić in Vukosava Stajić. Kot posamezniki so govorili za: Sekula Pandurovič, Radule Ivanović, Drago Mučalić, Gligor Čikara in blagajnik JUU N. Sretenović. — Razgibanost in živahnost skupščine se je med govori posameznih govornikov stopnjevala do viška. Poudariti je treba, da so še prav posebno lepe uspehe dosegli s svojimi govori tov. Dragiša Mihajlovič in Dragotin Marković. Zlasti pozornost je poslušala skupščina izvajanje tov. Hreščaka, ki je v svojem govoru pojasnil, kako lepe uspehe je rodila deklaracija iz l. 1926. v Sloveniji in kako močno je utrjena stanovska zavest med slovenskim učiteljstvom prav po zaslugi zmagane deklaracijske načel. Mestoma je postalo tudi burno, toda razprava se je v splošnem vršila veliko mirneje nego prvi dan.

Za tem je bil predložen predsedniku v smislu čl. 40. poslovnika predlog za konec debate o poročilu. Ta predlog je bil z ogromno večino tudi sprejet.

Predsednik skupščine tov. Ivan Dimnik je v daljšem govoru s številnimi in neopornimi dokumenti seznanil skupščino s finančno politiko, racionalno ekonomijo, ki je do maksimuma izvedena. Čim je pričel govoriti, je opozicija zapustila dvorano, ker se je bala poslušati resnico in demantije svojih trditvev. Predsednik je pojasnil tudi demagoške cilje današnje opozicije. Sporočil je skupščini, da mu je žal, ker manjšina ni imela poguma počakati na odgovor na svojo kritiko in je poudaril, da so današnji vodje opozicije »vsem drugače delali, dokler so stali na čelu organizacije, nego danes zahtevajo.«

Po pojasnitvi predsednika je bilo poročilo odbora za poročilo in finančnega odbora sprejeto z ogromno večino glasov, le en glas je bil proti. S tem je dobila uprava razrešnico.

Na vrsto je prišlo poročilo odbora za spremembo pravil, ki se glasi: »Nalaga se izvršnemu odboru JUU, da v sporazumu z glavnim odborom in banovinskimi sekcijami tekom poslovnega leta do prihodnje skupščine pripravi vse kar je potrebno, da se pravila JUU spremenijo v smislu predlogov sekcij za dravsko, savsko in primorsko banovino in predlogov, ki jih dostavijo ostale sekcije, to je v smeri čim širših ekonomsko upravnih ter kulturno socialnih avtonomij banovinskih sekcij, računajoč pri tem s predpisi zakonov, ki so v veljavi.«

Zaradi tega se ta odpor ne spušča v končni predlog poslovnika, ker se mora on nanašati na nova pravila.

Odbor predlaga skupščini, da pooblasti izvršni odbor, da sme tolmačiti pravila in poslovnik v primeru spora.

Odbor je delal v popolni soglasnosti in je bil predlog po kratki debati sprejet z ogromno večino, le trije člani so glasovali proti.

Prečitan je bil nato tudi predlog odbora za predloge in resolucije.

Sprejeti so bili trije predlogi: Prvi se tiče sekcije za dunavsko banovino, katere red-

osvojeno oblast (v Bolgariji), ostaja kmetska stranka že od prvih začetkov na stališču stroge zakonitosti. Priznava vse obstoječe zakone, vendar pa zahteva, da se preko parlamenta spreminjajo kakor to zahtevajo potrebe in zahteve kmetov.

Kmetska stranka želi, da pride po isti poti do popolne državne preureditve, do take ureditve hrvatske domovine, v kateri bo politično-policijsko upravo zamenjala gospodarska (ekonomska), prosvetna in zdravstvena uprava.

Temelj organizirane družbe v kmečki domovini naj bo svoboden kmečki dom, svobodna kmečka družina. Z zakonom se omogoča ponovno ustanavljanje novih hišnih združenj, pa tudi združenj (kooperativnih) gospodarstev. Več edinic sestavlja gospodarsko občino, ki je popolnoma avtonomna in se urejuje po načelih splošnega in posebej kmečkega naprednega združenja.

S svobodnim združevanjem gospodarskih (ekonomskih) občin nastajajo županije, ki so širše področje in obenem višja stopnja gospodarske, prosvetne in zdravstvene organizacije.

Neposredni državni delavnosti preostajajo posli narodnih financ in narodne brambre ter sodstvo; zatem šolstvo in od zdravstva, gospodarstva in prosvete vsi posli, ki se tičejo vse države.

Tako gospodarska občina kot županija imata avtonomijo in selfgovernment v pravem pomenu besede, kar pomeni, da moreta gospodarska občina in županija v okviru zakona izdelati svoje pravilnike z zakonsko veljavo in da vladata sami sebe.

V avtonomnih mestnih občinah odločujejo delavstvo, obrtništvo in pridobitno meščanstvo na osnovi splošne, tajne in enake volilne pravice brez razlike spola. Uradništvo — kar je razumljivo — je izključeno od vpliva na gospodarsko upravo mestne občine.

(Dalje prihodnjič.)

na skupščina je bila razpuščena in se nooblašča dosedanji odbor, da vodi posle do izredne skupščine.

Drugi predlog poudarja potrebo prepovedi prodajanja kamene sode po trgovinah, ker se s to rado zastrupi mnogo otrok.

Tretji predlog predlaga, naj se tiskajo posebni letaki s higiensko vsebino.

Resolucija.

Prečitan je bil tudi predlog za resolucijo, ki se glasi:

Po vsestranski razpravi vseh prisotnih delegatov so delegati večine sklenili sledeče: Z ozirom na to, da so nam naše dosedanje resolucije ostale neizpolnjene, XVII. glavna skupščina sklene, da ne sprejme nikake resolucije in daje centralni upravi Jugoslovenskega učiteljskega združenja široko pooblastilo in polno zaupanje za delo v duhu sklepov, sprejetih v dosedanjih resolucijah kakor tudi v bodočih eventualnostih, ki tangirajo šolo in stan.

II. vseslovenski pedološki kongres v Ljubljani

Krasno uspela prireditve je dala našim vzgojiteljem mnogo novih pobud.

Skrb za mladino je v današnji težki dobi dokaj resna naloga vsega človeškega občestva, sicer mu utegne njegov notranji razvoj pri vsaki najmanjši pozabljivosti in nemarnosti pokopati zdravo bodočnost. Slabe politične, ekonomske in socialne razmere dvajsetega stoletja niso vzgojni faktorji pozitivne smeri, ki bi dajali zdrava pokolenja, temveč obratno. Zato je vsako udejstvovanje, ki stremi za ohranitev dobro vzgojene mladine, ne le razveseljiv pojav sedanjega časa, ki kaže resnost gotovih plasti naroda in objektivno gledanje življenja, temveč tudi znak kulturnosti.

Za tak razveseljiv pojav smemo smatrati drugi vseslovenski pedološki kongres, ki se je vršil te dni v slovenski prestolnici ob nepričakovano veliki udeležbi naših vzgojiteljev in ostale javnosti.

Take prireditve zahtevajo dolge priprave, predvsem za pedagoge — dobo od štirih do petih let za znanstvena raziskovanja — razumevanje od strani oblasti in velik aparat za njih tehnično izvedbo. Ker je v naši državi mladinoslovje v skromnih začetkih, je bila prireditve v Ljubljani za naš informativnega in propagandnega značaja s ciljem vzbuđiti začetek sistematičnega študija mladinoslovja, katerega izsledki so neobhodno potrebni vsem praktičnim vzgojiteljem. — Lepo uspeli kongres je pa brez dvoma odkril našemu učiteljstvu nova spoznanja in poti do slej malo mu znanega sveta pedagogije. Prireditve pa je predvsem važna s stališča slovenske vzajemnosti, ker je napravila korak bliže k realizaciji ideje vseslovenske skupnosti. Mladinoslovje vseh slovenskih držav lahko zastavijo v takih parlamentih v skupnem delu in sporazumu vse svoje sile in nadržte za zdrav rod, ki bo ostal trdno na braniku skupnega slovanstva.

Drago Supančič, tajnik pripravljalnega odbora.

Glavno breme pedološkega kongresa je nosila sekcija JUU v Ljubljani, ki je dala na razpolago ves svoj aparat, učiteljstvo in prostore za seje in posvete znanstvenikov ter tako dokazala svojo stanovsko zavednost. Brez sekcije JUU in energične intervencije ter vsestranskega razumevanja JUU v Beogradu, posebno tov. Dimnika, se kongres sploh ne bi vršil. Predvsem pa ne smem prezreti središča in gibalne sile cele prireditve, sekcijskega tajnika našega tovariša Drago Supančiča, ki je zopet pokazal svoje odlične organizatorne zmožnosti.

26. avgusta je bil ob deseti uri dopoldne otvorjen v dvorani sokolskega doma na Taboru ob navzočnosti uglednih delavcev na polju mladinoslovja iz naše ožje in širše domovine ter ostalih slovenskih držav drugi vseslovenski pedološki kongres. Dvorana je bila okrašena z zelenjem in z zastavami sodelujočih slovenskih držav, nad odrom je visela slika našega mladega vladarja. Otvoritvi kongresa, ki jo je odajala ljubljanska radijska postaja, so prisostvovali najodličnejši predstavniki oblasti in ustanov slovenskih držav. Polkovnik Mihajlovič je zastopal Nj.

Trije delegatje manjšine se niso striniali s to resolucijo nego so sprejeli svojo lastno resolucijo.

Predlog odbora za predloge in resolucije je bil soglasno sprejet.

Disciplinski odbor ni imel nikakega dela.

Z aklamacije je bilo nato ponovno izvoljeno dosedanje stanovsko častno razsodišče, kateremu je dosedanji mandat že potekel.

Predsednik JUU tov. Ivan Dimnik se je zahvalil vsemu članstvu za požrtvovalno, dostojanstveno in primerno držanje na skupščini ter za interes, ki so ga pokazali za svoje stanovsko organizacijo in z željo vsem srčno pot. Zahvalil se je tudi vsem, ki so kakor koli pripomogli za lep in pravičen potek skupščine, in zaključil ob pol 22. uri skupščino.

Vsi prisotni so nato odpeli državno himno in s tem je bila uspeša XVII. glavna skupščina zaključena.

Vel. kralja Petra II. in pokrovitelja kongresa Nj. Vis. kneza namestnika Pavla. Ob njegovi strani je sedel rektor ljubljanske univerze g. dr. Samec kot častni predsednik kongresa. — Med drugimi odličnimi gosti smo opazili bana g. dr. Natlačena, podpredsednika mestne občine ljubljanske g. dr. Ravnikarja, zastopnika komandanta divizije generala Dodića, konzula CSR in poljske republike, zastopnika bolgarskega prosvetnega ministra, zastopnika SKJ in Slovske sokolske zveze, predsednika Jug. čl. in Jug. poljski lige, prosvetnega inspektorja g. prof. Dolenc, zastopnika oddelka za socialno politiko, predsednika JUU Ivana Dimnika, predsednika ljubljanske sekcije JUU g. Kumlja ter druge zastopnike kulturnih, prosvetnih in humanitarnih korporacij ter številne zastopnike slovenskih pedagoških in pedoloških organizacij.

Uvodoma je univerzitetni prof. dr. Ozvald kot predsednik pripravljalnega odbora pozdravil vse navzoče in v kratkih potezah orisal pomen mladinoslovskega parlamenta. Zahvalil se je tudi vsem, ki so pomagali k prireditvi kongresa. Za tem je naš rojak univerzitetni prof. dr. Rostohar kot predsednik vseslovenskega kongresa očrtal predvsem cilj takih kongresov, ki imajo namen buditi med slovenskimi narodi zanimanje za mladino, ter pokazal osnovne naloge pedagogije.

Med viharnimi ovacijami je nato tajnik Supančič prečital vdanostne brzojavke, ki jih je kongres poslal vsem štirim suverenum sodelujočim slovenskim državam, dočim je godba zaigrala jugoslovensko, poljsko, bolgarsko in češkoslovaško himno.

Sledili so pozdravni govori častnih gostov in zastopnikov različnih korporacij. Vsi so poudarjali važnost predstoječega kongresa in podčrtavali skupne slovske interese. S tem je bil svečani del kongresa zaključen. Dočim so se udeleženci svečane otvoritve kongresa odpravili k ogledu razstave na ljubljanski gluhozemnici, se je posebna deputacija s predstvom kongresa ter predstavniki civilnih in vojaških oblasti odpeljala pred mestni magistrat, kjer so položili venec pred spomenik kralja Petra I. Osvoboditelja.

Popoldne so se vršila v veliki dvorani sokolskega doma na Taboru predavanja v plenumu. Univ. prof. dr. Karel Ozvald je predaval o predmetu, nalogah in kulturnem pomenu pedagogije; primarij dr. Dragaš iz Ljubljane o skupinah otrok in mladine kot socialno-pedološki in zdravstveni pomen; univ. prof. dr. František Bažant iz Brna o pomenu anomalij rasti zobovja pri otroku; dr. Vinko Brumen o razvoju slovskega mladinoslovja; univ. prof. dr. Blachowski iz Poznanja o pojavih magičnosti pri otrocih in mladini; ravnatelj gluhozemnice Matić iz Jagodine o telesnem in duševnem razvoju gluhozemnega otroka; naš znani reformator šolstva g. Ernest Vranc iz Maribora o mladinoslovju v luči sinteze; inspektor ministrstva prosvete iz Sofije g. Pirjev o socialnem skrbstvu za mladino v Bolgariji in docent ljubljanske univerze g. dr. Božo Škerlj o določevanju spolne zrelosti deklet po biologiji in po kazenskem zakonu.

Zvečer istega dne je priredil Trboveljski slavček v veliki dvorani sokolskega doma na Taboru slavnostni koncert, ki je seznanil slovske mladinoslovce s slovske in jugoslovske mladinske glasbo. Sloves zbora otrok trboveljskih rudarjev je privabil toliko poslušalcev, da je bila dvorana popolnoma zasedena. Pod vodstvom dirigenta Suligoja je zbor odpel serijo skrbno sestavljenih pesmi in žel zato mnogo navdušenja.

V polni dvorani sokolskega doma na Taboru se je drugi dan nadaljevalo znanstveno razpravljanje. Univ. prof. dr. Jan Schwarz iz Poznanja je govoril o dednosti in okolju kot razvojnih činiteljev otroške inteligentnosti. Prav zanimivo je poročal univ. prof. dr. Rostohar o domišljiji otrok in mladine. Nadalje so predavali univ. prof. dr. Jan Uher iz Brna o mladinoslovnih problemih pubertetne dobe; univ. prof. Slankamenac o dojemanju najmanjših; univ. prof. dr. Ludvik Jax - Bykowski iz Poznanja o raziskovanju čustvenega življenja šolske mladine; docent dr. Stanko Gogala o deduktivnem sklepanju pri otroku

in cand. prof. Vlado Schmidt iz Celja o predstavljenosti in storivnosti pri otrocih in mladini.

Znanstveni izsledki zgoraj imenovanih predavateljev so odkrili marsikatero do sedaj še neznanu zanimivost v otroškem duševnem

in telesnem razvoju. Vsi so želi za svoja predavanja mnogo priznanja in hvalečnosti. — Mnogi izmed predavateljev so ponazorovali svoja predavanja s skioptičnimi slikami.

(Dalje prihodnjič.)
Vir.

Splošne vesti

VAŽNO ZA BLAGAJNIKE

Blagajnike učiteljskih društev naprošamo, da se v novem poslovnem letu drže točno od banovinske skupščine odobrenega poslovnika za blagajniško poslovanje, ki je objavljen v tej številki »Učit. tovariša«.

Mesečne prijave in prispevke naj se dostavljajo sekciji točno ob določenem roku, ako že ne takoj v septembru, pa gotovo v oktobru za oba meseca. Članarina sekciji znaša za redne člane s podpornim fondom mesečno 14 din, za učitelje poročene učiteljice pa 6 din. Članarina naj se pobira v smislu poslovnika vedno vnaprej.

Članski seznam naj se spišejo letos le v dveh izvodih, enega za društvo, drugega za Beograd, ki se ga naj dostavi sekciji. Zadevne tiskovine dobe vsa društva pravočasno.

Sekciji naj se dostavi pravočasno le mesečna prijava za september za imensko navedbo vseh osebnih sprememb, bodisi pristopivših, bodisi izstopivših članov od 1. julija t. l. dalje. Primerjajoč število članstva v juniju in upoštevajoč pristopivše in izstopivše člane do meseca septembra, se mora prijava v septembru ujemati v število članstva s prijavo za junij.

Pri dostavitvi prijave za september naj se priloži imenski seznam vseh v društvu z učitelji poročeni učiteljice, označenih v prijavi pod b), in včlanjenih upokojencev pod c).

Lanske dolgove naj društva izterjajo od posameznikov v mesečnih obrokih in jih naj nakazujejo sekciji v svrhu poravnave.

Naročite takoj potrebne mesečne prijave, ker bomo te dostavljali le po naročilu.

JUU — sekcija Ljubljana.

POSLOVNIK

za blagajnike sreskih učiteljskih društev JUU dravske banovine.

Čl. 1. Vsako društvo izvoli v smislu pravil svojega (-jo) blagajnika (-co), ki ima nalog, da vodi pregled članstva, urejuje blagajniške posle in pazi na to, da članarina članu točno plačujejo in jo istočasno nakazuje sekciji v okviru prispevkov, ki jih določa vsakokratna banovinska skupščina.

Čl. 2. Članarina naj se pobira in plačuje v izogib zaostankov vedno mesečno vnaprej. V to svrhu naj bo na vsaki šoli društveni poverjenik, najbolje šolski upravitelj (-ica), ki odtegne tako l. vsakega meseca ob izplačilu mesečne plače določeni prispevek in ga pravočasno izroči društvu blagajniku. Na enorazrednicah naj izvršijo to učitelji (-ice) sami, ali po dogovoru društveni blagajnik.

Čl. 3. Ker plača vsak član članarino ob začetku meseca naprej, je isti mesec član dotičnega društva, kjer je plačal, četudi se v teku meseca izseli. S l. prihodnjega meseca pa postane član novega društva.

Društveni blagajnik naj vsako premostitev takoj sporoči blagajniku dotičnega društva, kamor se je član preselil. Vsak član pa, ki je spremenil svoje bivališče, je dolžan se takoj prijaviti kot član novega društva, ki naj ga javi nato sekciji v svrhu točne dostavitve stanovskih listov.

Čl. 4. Članarina se plačuje od 1. septembra do 30. junija vsakega šolskega leta. V času velikih počitnic se članarina ne pobira, temveč prejemajo člani JUU stanovske liste nemoteno dalje. Ako prestopi kdo v organizacijo tekom počitnic, prejema stanovske liste s l. prihodnjega meseca. Prispevke se plača šele s l. septembrom.

Čl. 5. Članarina naj se nakazuje sekciji mesečno sproti, a najkasneje do 15. vsakega meseca, na ta način ne bo pri društvih nobenih zaostankov.

Čl. 6. Mesečne prijave naj se dostavljajo sekciji vedno točno, a najkasneje vedno do 10. vsakega meseca. Izstop in pristop članstva velja vedno s l. vsakega meseca, bodisi nazaj ali naprej. Le v nujnih primerih naj se javi pristop ali izstop potom dopisnice. Prijave naj bodo v vseh rubrikah številčno izpolnjene. Število v septembru izkazanega članstva se mora ujemati s številom meseca junija prejšnjega poslovnega leta z upoštevanjem v teku počitnic pristopivših in izstopivših članov. Prav tako morajo biti ostale mesečne prijave glede števila članstva v točni medsebojni številčni zvezi.

Čl. 7. Z neučitelji poročene učiteljice ne spadajo pod točko b) mesečne prijave, temveč plačajo celotne prispevke.

Upokojenci pred uradniškim zakonom (novinci), ki prejemajo stanovski liste brezplačno na račun sklada učiteljskega naraščanja, ozir. učiteljske samoizobrazbe na predlog učiteljskega društva in po odobrenju sekcije, se vpisujejo pod točko c) mesečne prijave.

Čl. 8. V mesečni prijavi naj se pri izstopivših članih navede obenem vzrok izstopa in kraj oziroma srez premostitve. Isto tako pri pristopivših, kraj in srez prejšnjega članstva.

Čl. 9. Letni članski sezname se izpolnijo v 4 izvodih in se dostavljajo sekciji v treh

prepisih. En izvod ostane pri društvu. Ti sezname morajo biti pri sekciji najkasneje do 1. oktobra. Na podlagi prejšnjega seznama ugotove blagajniki imena starih članov, brišejo izstopivše ter pripišejo nove člane, kar mora biti v skladu s številom, izkazanem v mesečni prijavi za september, in ne čakajo na poznejšo ureditev števila članstva. Tako čakanje je za medsebojno administracijo in za članstvo velika izguba in obenem posledica nerednega dostavljanja stanovskih listov.

Čl. 10. Ta poslovnik stopi v veljavo, ko ga odobri upravni in nadzorni odbor in potrdi banovinska skupščina.

— Poziv slovenskemu učitelstvu! — Za biografijo in bibliografijo pokojnega sklada telja Emila Adamiča zbiram vrakovrstno gradivo in prosim zato vse kolege-učitelje, ki so bili z njim v prijateljskih odnosih, da mi sporočijo čimprej vse, kar bi jim bilo znane o pokojnikovem življenju in delu. Ob enem prosim vse, na katere sem se bil svoj čas obrnil osebno, da mi, v kolikor tega še niso storili, odgovorijo na moje dopise, da bom mogel čim več stvarine objaviti v napovedani knjigi. L. M. Škerjanc, prof. drž. konservatorija v Ljubljani.

— Podrobni učni načrti. Učiteljska tiskarna bo izdala v kratkem podrobne učne načrte, ki sta jih sestavila Vranc Ernest in Dolgan Josip. Zaradi oddaljenosti obeh avtorjev drug od drugega se je delo nekoliko zakasnilo in bo zato izšla knjiga šele sredi septembra. Tovarišem in tovarišicam, ki so izrazili željo, da bi radi že letos usmerili šolski pouk po napovedanih učnih načrtih, svetujemo, da si do izdavanja pomagajo z okvirnimi učnimi načrti, ki so objavljeni v Vrančevi knjigi o strnjenem pouku. Knjigo je letos izdala Slovenska šolska matica.

— Vpisovanje dijakov, dijakov v enoletno trgovsko šolo, znanj »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15, je že pričelo. — Enoletni trgovski tečaj na tem zavodu je odobren tudi od ministrstva in tudi izobrazbo za vsakovrstno pisarniško službo v gospodarskih podjetjih, pri odvetnikih, notarjih, trgovcih itd. Izpričevala služijo tudi kot izkaz dovršene vaješke dobe in poldrugega leta pomočniške prakse, kar je važno za one, ki se žele posvetiti trgovini. Poučujejo samo kvalificirane učne moči, profesorji trgovske akademije. Vsa pojasnila daje ravnateljstvo dnevno v pisarni na Domobranski cesti osebno in tudi pismeno ter razpošilja brezplačno nova šolska naznanila in izvestja. Pišite ponje! Lasten deklinski internat. Hčerke in sinovi aktivnih in upokojenih učiteljev imajo popust na šolnini. — Zavod proslavi letos 35 letnico obstoja.

— Enoletni trgovski tečaj Kovač, Maribor, Gosposka 46. Najboljša in najcenejša izobrazba za pisarniško službo. Preskrba službe zastoj. Vpisovanje dnevno. Prospekt zastoj.

ENOLETNI TRGOVSKI TEČAJ »HERMES« V MARIBORU

Starsi, učitelji, ki se še niste odločili, kam bi dali svoje sinove in hčere, da bi si pridobili temeljito in praktično trgovsko izobrazbo, jih vpišite v Enoletni trg. tečaj »Hermes« v Mariboru.

Ta tečaj je ustanovilo Slovensko trgovsko društvo v Mariboru z namenom, vzgojiti našo mladino v narodnem duhu in tudi praktično za poslovni svet. Tečaj deluje v Mariboru že več let v popolno zadovoljnost svojih šefov, kar dokazujejo priznana pisma. Absolventi, ki so položili malo maturo, imajo pravico otvoriti samostojno trgovino po 6 mesečni zaposlitvi v kakem trgovskem obratu. Z ozirom na današnje težko gospodarsko stanje, je znižana mesečna šolnina na najmanjši znesek.

Na tečaju poučujejo profesorji drž. trgovske akademije. Pričetek pouka je 9. septembra in traja do 28. junija.

Zahtevajte prospekte, ki jih pošlje ravnateljstvo Enolet. trg. tečaja »Hermes« Maribor, Zrinskega trg 1.

— P. n. učitelstvu dobavlja znana manufakturna trgovina Novak v Ljubljani manufakturno blago proti odplačilu v mesečnih obrokih. Na željo vam pošlje tudi vzorce.

Osebnne zadeve

— i Upokojeni so naslednji učitelji in učiteljice: Franja Bratovič v Konjicah, Janko Grad v Mostah pri Ljubljani, Marija Jerman v Ljubljani, Ivan Štrukelj, šolski nadzornik v Ljubljani, Ivan Štrukelj, vršilec dolžnosti šol. nadzornika v Ljubljani, Marija Engelman v Ljubljani, Anton Mahkota v Ljubljani, Lavoslav Arko iz Maribora, Amalija Vobič v Mariboru, Vinko Gregorič v Ljubljani, Ljudevit Pirkovič v Ljubljani, Marija Detela v Ljubljani, Ivan Zupančič v Celju.

ZA JESEN!

in zimo krasne modne novosti za obleke, plašče, suknje itd. ter

MANUFAKTURO
vseh vrst v ogromni izbiri
dobro in poceni kupite

V MANUFAKTURNI TRGOVINI
NOVAK
Ljubljana, Kongresni trg 15
— pri nunski cerkvi —

Naša gospodarska organizacija

— g Zadrudnikom Učiteljske samopomoči. Zadrudna uprava vam je razposlala zadnje dni meseca avgusta seznam umrlih zadrudnikov z drugo četrtletje 1937. leta ter položnice za nakazilo članskih prispevkov za 429. do 430. smrti primer. Umrla sta Božidar Valenta, šol. ravn. v p. — Ljubljana, in Franc Erker, šol. upr. v pok. — Ljubljana. — Zadrudnikom smo prišteli tudi vse zaostanke na članskih prispevkih iz prejšnjih mesecev in jih uprava naproša, da jih ta mesec poravnajo.

Učiteljska tiskarna

— t Novakovo »Risanje« nudi šolam Učiteljska tiskarna po znatno znižani ceni. Posebno lepi so narodni ornament, primerni za risanje pa tudi za vezenje. Nobena šola bi ne smela pogrešati tega lepega učila. Naročite, dokler je še kaj zaloge.

— t Za šolske, narodne, sokolske in druge knjižice nudi »Učiteljska tiskarna« bogato izbiro mladinskih in drugih knjig po izredno znižanih cenah. Preglejte katalog Učiteljske tiskarne in izberite posebno za popolnitev knjižnice.

— t Učiteljice ročnih del dobe vse tu in inozemske liste za ročna dela v »Učiteljski tiskarni«. Oglejte si ob priliki bogato izbiro.

— t Ogrin: Državoznanstvo je od ministrstva odobrena knjiga za obrtnonadaljevalne šole. Naročite jo z drugimi potrebščinami za te šole v Učiteljski tiskarni.

— t Za samoučila, a revnim otrokom prispeva po proračunu A šolski odbor 75% in nabavlja vse potrebščine kjer mu najbolj sodi.

— t Vranc - Dolganov »Koncentracijski načrt letnih delovnih enot izide v Učiteljski tiskarni, kakor hitro bo došlo dovolj prednaročil, da bo mogoče določiti naklado. Pošljite čimprej prijave, da bodo načrti natiskani še zdaj ob začetku šolskega leta.

— t Katalog učil bodo v kratkem prejele vse šole. Preglejte ga in primerjajte sedanje cene s prejšnjimi. Oglejte si tudi zbirke učil v Učiteljski tiskarni, kadar pridete v Ljubljano. Ceniku je priložen poseben list o znižanih cenah nekaterim knjigam.

— t Ste že naročili tiskovine in potrebščine? Ne odlašajte, da boste čimprej postreženi.

— t Poštne prosto pošilja Učiteljska tiskarna vse šolske potrebščine upravam šol in šolskim odborom. Poslužite se te ugodnosti.

— t Zastoj ne, pač pa s 15% popustom dobe zadrudniki »Učiteljske tiskarne« blago, ki ga kupijo za lastno uporabo.

— t Gg. upravitelje ljudskih šol prosimo za čimprejše naročilo za šolske tiskovine in potrebščine, da jih moremo pravočasno izvršiti.

— t Najnovejša pridobitev je dobro nalivno pero, ki je potrebno vsakomur. Velika izbira v Knjižarni Učiteljske tiskarne.

— t Zvezki državne izdaje stalno na zalogi.

— t Poslužite se naših cenikov in nam pošljite naročila čimprej. Vse pošiljke pošiljamo poštne prosto.

— t Uvajajte in naročajte Flerè, Naša prva knjiga, ker je praktična in urejena po novem učnem načrtu.

Stanovska organizacija JUU iz društev Vabla

— SRESKO DRUŠTVO JUU KRANJ ima svojo redno letno skupščino v soboto, dne 11. septembra 1937. ob 9. uri v osnovni šoli v Kranju s sledečim dnevnim redom. 1. Situacijsko poročilo. 2. Poročilo o banovinski in državni skupščini. 3. Blagajničarkino poročilo: obračun, proračun in določitev članarine. 4. Stvarni pouk; ref. tov. VI. Rapč. 5. Vprašanja in predlogi. — Poravnajte za-

ostalo članarino in jo v bodoče redno in točno plačujte! V naš srez premešeni tovariši, tovarišice, javite svoj vstop tov. blagajničarki! Odbor.

Novosti na knjižnem trgu

— k Dobrovoljci kladivarji Jugoslavije 1912—1918. Zbrali in uredili dr. Ernest Tuk, Josip Jeras, Rajko Paulin. — Izdaje in samozaložba »Sreskih organizacij Saveza ratnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije« v Ljubljani in Mariboru. — Cena din 145—. Knjiga obsega 825 strani in je tako poceni edino iz razloga, da so vsi pisci dali svoje prispevke brezplačno in je tudi uredniški odbor delal brezplačno. Knjiga predstavlja lep in edini slovenski prispevek k zgodovini dobrovoljskega pokreta. O knjigi bomo priobčili tudi daljšo oceno. Priporočamo nakup vsemu učitelstvu. Naroča se tudi pri Učiteljski knjižarni.

— k Slovenski ornament, ljudski in obrtniški izdelki. — Arh. Jože Karlovšek je velik idealist. Kdor ga pozna pobježi, ve, koliko je tudi materialno žrtvoval za našo propagando, za katero bi morale v prvi vrsti skrbeti naše oblasti. Njegov idealizem rodi naravnost pravilne sadove. V kratkem razdobju dveh let je izdal dve krasni knjigi, od katerih je pravkar izšla druga ravno te dni. Knjiga nam kaže v 112 slikah vse panoge narodnih obrtov in opisuje v tekstu posamezne obrte. — Skrajni čas je že, da pristopijo slednjič tudi naše oblasti k izdaji velikega dela o naši narodni umetnosti, ki žal tudi pri nas izginja. Pred Božičem je bila v Ljubljani Mrs. Ruth Crawford Mitchell, vseučilišna profesorica iz Pittsburga v Ameriki, in se je zelo zanimala za našo folkloro. Rekla je: »Čudim se, da pri vsem velikanskem bogastvu vaše narodne folklore ne izdaste obsežnega dela, za katero bi se tuji kar trgali«. Spričo naraščajočega tujskega prometa je to danes naravnost potreba. K nam prihaja na tisoče izobraženih tujcev, ki bi ponesli s seboj prav gotovo tudi knjigo o naši narodni folklori. Vse univerze sveta so gotovo takoj naročnice za takšno delo in zato bi naše oblasti napravile poleg sijajne propagande še dobro kupčijo. Karlovska zadnja knjiga je izvrsten učni pripomoček pri risanju in ročnih delih in zato naj šole hitro sežejo po njej. Čestitam idealnemu avtorju na krasnem delu z željo, da nadaljuje z izdajo nadaljnjih del. B. R.

— k »Za vsak dan« univerzalni informativni priročnik za ženski svet, najnovejša edicija Tiskovne založbe, o. r. z. z. o. z. Knjiga obravnava vse panoge življenja sodobne žene in vsebuje nšteto praktičnih receptov in nasvetov, obsega 880 strani formata oktav, v dveh delih. Ni to kak prevod zastarelega tujega avtorja, pač pa izvorna knjiga, sestavljena s pomočjo naših domačih priznanih strokovnjakov (nad 50 avtorjev), primerna sodobnim razmeram, našim navadam in običajem. Nasveti in recepti ustrezajo potrebam našega naroda in našemu podnebnju. Pouk o štednji fizičnih in duševnih sil in denarja. Spada v vsako hišo, revežev in bogatašev. Vsakdo si jo lahko ogleda na »Ljubljanskem velesejmu« v paviljonu H in F kakor tudi pri knjigotržcih.

— k Ivan Grohar — Tragedija slovenskega umetnika. Pod tem naslovom smo priobčili v prejšnji številki »Učiteljskega tovariša« krajšo oceno tega dela. V tej oceni je nastala neljuba tiskovna pomota. Knjiga stane 300 din in ne 220 din, kot je pomotoma navedeno. Knjiga se dobi tudi na obroke v Učiteljski knjižarni.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.